

undir sálmatýðingar, og í varðveitslu hjá Jens av Reyni kom hin fyrsta sálma-bókin út um jóltíðir 1920 við 85 andaligum songum. Bókin varð prentað í 1000 eintøkum. Tað sást skjótt at móðurmálið er hjartans mál tí føroyingar yvirhøvur tóku ímóti henni við opnum ørmum og skjótt varð hon útseld. Í Kirkjubøi tóku teir bókin inn í teirra gomlu kirkju, og aftur ljóðaði føroyskur sálmasongur undir hesi aldagomlu lón, har stongt hevði verið fyri honum í 400 ár! Men tað varð klagað til donsku myndugleikarnar og bókin varð so rikin úr aftur kirkjuni. Kirkjubømenn noyddust tí at biða eina 40 ár afturat áðrenn teir finga føroyska kirkjusálma-bók, ið var autoriserað av danskari hond.

Longu í 1922 vóru sálmarir hjá Victor endurprentaðir í øktari útgávu til 121 sangir. Tá fyrsta bókin kom út var Victor bert 26 ára gamal og tað kundi tí verið spennandi at kannað hvat mentaðir tá á døgum hildu um hesa djørvu útgávuroyndir. Í 2. bindi av Varðanum frá 1922 tekur M. A. Jacobsen soleiðis til:

Tað er ivaleyst, at øll, ið lesa hesar sálmar, vilja sanna, at teir eru lættir at skilja, og eg haldi ikki, at nakar av rættum kann finna at tí málsliga bnanum, sum sálmarir eru klæddir í. Málið er yvirhøvur gott og fellur væl og náttúrliga – og hóskar eisini við innihaldið, ið er einfalt og fábroytt. Tí ert tað, at fólk yvirhøvur vilja kenna eina sanna gleði við at lesa hesar sálmar; teir bera troystarorð til teirra, ið eru sorgarbundin, og til teirra, ið ikki enn hava funnið frið og vunnit av

ivanum. Lat meg í hesum viðfangi nevna sál nr. 9, fyrsta ørindi ljóðarso:

Lit allar tinar leiðir, og alla tína sorg
í hendur hans, ið eigur, ta blonku stjørnuborg!
Hann bindir stormin stinna og
gongur bylgjum á,
hann vegin væl kann finna,
hvar fótur tín kann gá.

Sálmar, sum hesir ið eru týddir við skaldsligum hegni, vilja altíð ganga at hjartanum, tí orðini eru fødd av sterkari og djúpari trúgv. Og tað er jú tað, ið umræður, at vinna ta varandi trúna, ið skapar frið og gleði í menniskjunum, soleiðis at tey bera merki av henni í teirra dagliga virki.

Í fororðinum sigur Victor Danielsen m.a. hesi orð:

»Tá ið eg hyggi aftur á mitt farna liv, hvat tað var fyri uttan Jesus av Nasaret, hvat tað er enn, hvørja stund eg eri uttan fyri samfelag við hann, og hvat tað er blivið við honum, tá ið eg hyggi fram eftir móti tí ríki, sum ikki skal vikast, tá sigi eg av fullum hjarta við Harrans tænara: »Sál mín! Lova Harranum, og alt, sum í mær er, lovi hans heilaga navn!«

M. A. Jacobsen endar ummælið við at siga, at tann líta sálma-bókin inniheldur nógv var sálmar, ið hava varandi virði.

Umleið 10 ár seinni umtalar Chr. Matras í Varðanum tann málsliga týðning, ið hesir føroysku sálmarir høvdu. Og um Victor sigur Chr. Matras, at hesin maður hevur sjáldsamar skaldagávur.

Victor umsetti tilsamans umleið 900 sálmar og yrkti einar hálvthundrað. Tað er tí ógjørligt at gera stør-

vegis burtur úr hesum rúgvismikla avriki. Men nakrir av hesum sálum eru á ein serligan hátt vorðnir fólka-ogn. Tann tónlistaligi búin hevur alstóran týðning, skal ein sálmur yvirleva á fólka-munni. Sum dømi um hetta kann nevast, at Victor tíðliga í tíðini umsetti eina andaliga vísu eftir Myra Welsh. Visan er um eina violin, ið varð seld á uppboðssølu. Violinin sá virðisleys út, og boðið stóðgáði við 2 kr. Áðrenn hamarin fall trein ein gamal maður fram úr fjøldini og bað um loyvi at lána violinina. Hetta var kapellmeisterin, virtuosur í violinspæli. Eftir at hann hevði spælt eitt lag varð auktióin uppaftur-tikin og nú var violinin seld fyri 7000 kr.

Visan samanber menniskjað við violinina, ið er virðisleys uttan meistaran hond.

Vit finna hesa umseting á prenti í blaðnum sunnudagsskúlin í 1932. Umleið 40 ár seinni kom visan upp í hendurnar á M.C. Restorff, sum hegnisliga hevur klætt hana í ein tónlistarligan búna, ið orðini innihaldsliga og skaldsliga hava uppið. Meistarans hond varð eisini heitið á fyrstu LP-plátu, ið Nicodemus-sangbólkurin gav út í 1972, og við hesum varð ein av mongu perlunum av týðingum Victor's bjargað undan at søkka niður í gloym-skuna.

Sálmar, ið knýta trúarlív- ið við gerandisdagin verða ofta væl fagnaðir av fólki. Føroyskir sjómenn finga serligan tokka til ávísar

Gatumeti uttan fyri Gamla Siloa (Frits Johannesen)

sálmar. Ein av teimum var sangurin »Jesus Harri Loðsur ver« eftir canadiska prestin Edvard Hopper. Í bók síni søgur um sangir umtalar Petur Háberg henda sangin soleiðis:

Victor Danielsen hevur týtt henda sangin, og eg plagi at taka 3. ørindi sum eitt dømi um eina fullkomna umseting. Lat ið okkum hyggja at hesum ørindi:

Tá mitt eygað landið sær,
brimbið villa yfir nær
millum meg og tryggja havn,
tak meg, Harri, tá í farn
og sum barn tútt ugga meg:
Ræðst ei – loðsur eri eg.

Náttúrliga flótandi frá fyrsta orði til hitt seinasta, einki hjálparorð, eingi hjálparleys spostroff-tekin, eingin bendingaravskjaplan, einki neyðarsligt skarvslop, hvørki í máli, stevi ella innihaldi, men tað samsvarar við upprunatekstina, evnið og skotblettin. Har haldi eg, kann eingin koma afturum aftur og tann, ið meinir seg kunna gera tað betur, má halda styriliga nógv um seg sjálfvan.

Ein annar sálmur, ið á ein serligan hátt gjørdist ogn hjá føroyskum sjómönnum, er tann norski. »Jeg er en sejler på livets hav« eftir H. A. Tanberg. Sálmurin sam-anber lívið við eina sigling-arferð. Tá ið Tanberg skrivaði sangin mundi hann neyvan grunað, at orðini skuldu gerast fólkaogn í Noreg á jøvnum føti við sálmarir hjá Peter Dass. Tanberg fekk sín vin Claus Østby at seta lag til sangin. Østby og Tanberg vóru báðir majorar í norska Frelsunarherinum. Norskir sjómenn tóku sangin við sær til Íslands har hann skjótt var væl umtóktur. Í 1913 fóru fleiri føroyingar yvir til Havnar-fjørðin í sam-band ið skipakeyp. Um-

framt fleiri skip høvdu teir eisini sangin hjá Tanberg við heimaftur. Norski sangurinn varð óvanliga nógv sungin umboð á føroyskum deyðsiglarum í fleiri ár. Miðskeiðis í 20unum umsetti Victor sálmin til føroyskt. Sum so mangar aðrar sálmar, so broytti hann nakað uppá umsetingina seinni. Í føroysku kirkju-

sálma-bókin er hesin sangurinn við í upprunaligu týðingini hjá Victor. »Jeg er en sejler...« er umsettur við óvanligum skaldsligum hegni, og stendur einki aftan fyri norska upprunatekstun: »Eg sigli fram yvir livsins hav...«.

